

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
اداره مطالعات و سازمانهای بین‌المللی

دایره مطالعات ارزی

بررسی وضع اقتصادی - ارزی کشورهای عمده
نرخهای بهره، قیمت طلا و نفت

طی هفته منتهی به ۱۰/۰۷/۲۰۰۹

(شماره ۱۶)

۲۱ تیرماه ۱۳۸۸

فهرست مندرجات

صفحه

عنوان

۱

۱- آمریکا

۸

۲- یورو

۱۱

۳- ین

۱۳

۴- لیره

۱۵

۵- طلا

۱۷

۶- نفت

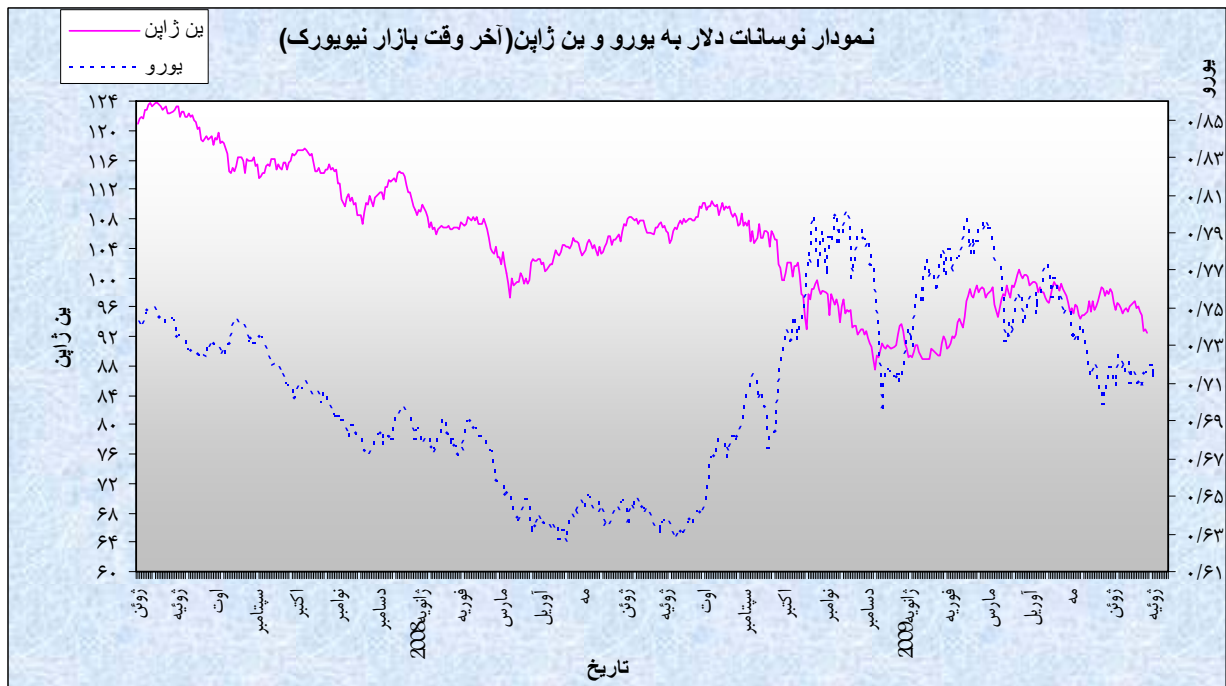
بسمه تعالی

۱- آمریکا

الف-نوسانات دلار

در هفته گذشته دلار در برابر تمام ارزهای مورد بررسی، به استثنای ین ژاپن، تقویت شد. متوسط ارزش دلار در هفته مذکور نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر ین ژاپن ۲/۶۳ درصد کاهش و در برابر یورو و لیره انگلیس، به ترتیب ۰/۶۵ درصد و ۱/۴۲ درصد افزایش داشت. به نرخ های آخر وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۹۵/۳۰-۹۲/۴۷ ین و هر یورو در محدوده ۱/۴۰۳۵-۱/۳۸۸۱ دلار، در نوسان بود.

در هفته گذشته نوسانات دلار عمدتاً تحت تأثیر نگرانی نسبت به دورنمای اقتصاد جهانی و برخی از موارد دیگر قرار داشت. ارقام منتشره در روز پنجشنبه هفته ماقبل مطابق با دوم ژوئیه حکایت از کاهش ۴۶۷/۰

هزار نفری تعداد شاغلین ماه ژوئن آمریکا داشت. در روز دوشنبه گذشته (ششم ژوئن) نیز رئیس بانک جهانی در نامه ای به نخست وزیر ایتالیا، میزبان اجلاس گروه ۸، نوشت که نباید این گروه انتظار بهبود اقتصاد جهانی در آینده نزدیک را داشته باشد. انتشار ارقام نامطلوب اشتغال ماه ژوئن آمریکا، بدبینی رئیس بانک جهانی نسبت به دورنمای اقتصادی جهان و ضعف شدید بازار سهام در اروپا و ژاپن، بسیاری از معامله گران را نسبت به دورنمای اقتصاد جهان نگران کرد. همین نگرانی موجب فرار سرمایه ها به سوی دلار و ین بعنوان مأمّن سرمایه گذاری گردید و به تبع آن دلار در برابر یورو و برخی از ارزهای دیگر و در قسمت عمده از روز دوشنبه تقویت گردید. البته در اواخر روز دوشنبه به وقت بازار نیویورک، به دلیل بهبود شاخصهای قیمت سهام آمریکا، دلار در برابر یورو اندکی کاهش یافت. در روز سه شنبه خبر مربوط به کاهش ۰/۵ درصدی تولیدات کارخانه ای ماه مه انگلیس، سبب تقویت دلار در برابر لیره انگلیس شد. اما در اوایل این روز خبر مربوط به رشد ۴/۴ درصد سفارشات صنعتی ماه مه آلمان نیز به تضعیف دلار در برابر یورو منجر شد. اما بعداً در اواسط همان روز به وقت بازار نیویورک، به دلیل نگرانی معامله گران از احتمال انتشار ارقام نامطلوب عملکرد سه ماهه دوم سالجاری شرکتهای آمریکا در روزهای بعدی، موجب تقویت موقعیت دلار بعنوان مأمّن سرمایه گذاری و تقویت آن در برابر یورو شد. اما در روز چهارشنبه به دلیل ادامه نگرانی نسبت به دورنمای اقتصادی جهان و ضعف شدید شاخصهای قیمت سهام در ژاپن، اروپا و در قسمت عمد ای از روز در آمریکا موجب ترقی دلار در برابر یورو گردید. در سه روز اول هفته نگرانی نسبت به دورنمای اقتصادی جهان موجب ضعف دلار در برابر ین گردید. در روز پنجشنبه بانک مرکزی انگلیس تصمیم گرفت مطابق انتظار قبلی برنامه خرید داراییها را در سطح ۱۲۵ میلیارد لیره حفظ نماید. این امر موجب ضعف دلار در برابر لیره شد. در این روز خبر مربوط به کاهش متقاضیان استفاده از بیمه بیکاری آمریکا در هفته منتهی به سوم ژوئیه و اظهارات مقامات ژاپنی در جهت احتمال مداخله بانک مرکزی ژاپن در جهت جلوگیری از ادامه ترقی ین، سبب کاهش دلار در برابر یورو و افزایش دلار در برابر ین گردید. در روز جمعه نگرانی نسبت به اوضاع مالی بانکهای اروپایی و ترس از نامطلوب بودن عملکرد سه ماهه دوم شرکتهای آمریکایی موجب ترقی دلار در برابر یورو و ضعف دلار در برابر ین شد. در روز دوشنبه چین رسماً برنامه انجام معاملات واردات و صادرات این کشور به یوآن را در سطح بسیار محدودی

آغاز کرد. دو بانک چینی Bank of China و Bank of Communications در این امر پیشگام شدند. شروع صادرات و واردات به یوان، سرآغازی برای بین‌المللی شدن این ارز و قرار گرفتن آن به عنوان یک ارز ذخیره در جهان، می‌باشد. با این حال به احتمال زیاد شاید تا دهها سال، یوان نتواند به عنوان رقیب دلار در ذخایر ارزی بانکهای مرکزی قرار گیرد. همچنین در روز دوشنبه وزیر خارجه هند گفت که دولت این کشور حاضر است که در مورد جایگزین ساختن ارزی دیگر به جای دلار بعنوان ذخیره ارزی کشورها بحث نماید. روسیه و چین نیز قبلاً چنین بحث‌هایی را مطرح کردند و همچنان بر آن اصرار می‌روند. اما در طول هفته گذشته خبر مربوط به شروع تجارت خارجی به یوان و بحث جایگزینی دلار توسط ارز دیگر به عنوان ذخیره ارزی، نتوانست تأثیری چندان بر ارزش دلار باقی گذارد.

ب - بازار پولی داخلی

در روز چهارشنبه گذشته Fannie Mae یکی از بزرگترین شرکتهای اعطاکنده وامهای رهنی، فقط فروش ۲۵۰ میلیون دلار اوراق قرضه سه ماهه و ۲۵۰ میلیون دلار اوراق قرضه شش ماهه را در معرض مزایده قرار داد. این کمترین حجم اوراق قرضه در معرض مزایده توسط شرکت مذکور است. در یک سال قبل حجم هریک از مزایده‌های اوراق قرضه کوتاه مدت حدود ۳/۰ میلیارد دلار، در بهار گذشته حدود ۱/۰ میلیارد دلار و در ماه آوریل گذشته حدود ۵۰۰/۰ میلیون دلار بود. در واقع حجم اوراق قرضه کوتاه مدت در معرض مزایده در روز چهارشنبه گذشته، به پایین‌ترین سطح تاریخی خود رسید. در حدود یکسال قبل، امکان دسترسی Fannie Mae به منابع مالی درازمدت تقریباً وجود نداشت. به همین دلیل، این شرکت برای تأمین مالی مورد نیاز خود به منابع کوتاه مدت اتکاء داشت. اما با کاهش بحران در بازارهای مالی و به تبع آن بهبود دسترسی به وامهای درازمدت این شرکت اقدام به جایگزین کردن اوراق قرضه درازمدت به جای اوراق قرضه کوتاه مدت (termining out debt) کرد. چون این نوع اوراق با تعهدات Fannie Mae، بیشتر

تناسب دارد. بانک مرکزی برای تسهیل اعطای وام های رهنی تعهد کرد که حدود ۱/۴۵ تریلیون دلار از وامهای رهنی و بدهیهای مرتبط با این نوع وامها را که توسط مؤسسات Fannie Mae و Freddie Mac منتشر شده خریداری نماید. تاکنون دولت به حدود نیمی از این تعهدات خود جامه عمل پوشاند. قبلاً نیز برخی از بانکها اقدام به بازپرداخت تسهیلات دریافت شد از وزارت خزانه داری کرده بودند. بانک مرکزی نیز در روز جمعه گذشته اعلام کرد که بدلیل بهبود وضعیت مالی، تقاضای استفاده از بسیاری از تسهیلات اضطراری آن روبه کاهش می رود. از زمان بروز بحران مالی در ماه اوت سال ۲۰۰۷ میلادی تاکنون، بانک مرکزی حدود ۱/۰ تریلیون دلار به سیستم مالی کشور تزریق نمود. البته قسمت عمده این مبلغ بین سپتامبر و نوامبر ۲۰۰۸ میلادی به بازار تزریق شد. چون در آن دوران بازارهای مالی به دلیل ورشکستگی بانک سرمایه گذاری Lehman Brothers بکلی فلج شده بود. تزریق نقدینگی به بازارهای مالی، موجب افزایش شدید داراییهای بانک مرکزی گردید. اما با کاهش بحران، این داراییها در حال کاهش می باشد. حجم این داراییها در ۲۴ ژوئن حدود ۲/۰۲۸ تریلیون دلار بود که نسبت به سطح آن در ۲۷ ماه مه حدود ۵۴ میلیارد دلار کاهش نشان میدهد. افزایش دسترسی بانکها و مؤسسات مالی به منابع بخش غیردولتی، زمینه را برای تداوم کاهش داراییهای بانک مرکزی آماده می نماید. البته تصمیم دولت به انتشار حدود ۲/۰ تریلیون دلار اوراق قرضه دولتی و افزایش شدید بدهیهای شرکتهای غیربانکی نسبت به درآمد سالانه آنان، می تواند به صورت مانعی در راه تداوم کاهش داراییهای بانک مرکزی درآید. طبق آخرین ارقام منتشره، کل بدهیهای شرکتهای غیربانکی در سه ماهه اول سالجاری از حدود ۱۰۰/۰ درصد درآمد سالانه آنان نیز بیشتر بوده است. این بدهیها از حدود ۴/۳ تریلیون دلار در سال ۱۹۹۹ میلادی به حدود ۷/۲ تریلیون دلار در پایان سه ماهه اول سالجاری میلادی افزایش یافت. بروز رکود اقتصادی و به تبع آن کاهش شدید درآمد از شرکتهای غیر مالی، بسیاری از آنان را در معرض ورشکستگی قرار داد. البته در ماههای گذشته اقدامات دولت در جهت

نجات بانکها و شرکتهای غیرمالی از ورشکستگی تاحدودی شانس امکان استقراض این شرکتهای از بخش خصوصی را افزایش داده است. همین امر ممکن است که خطراتی را که متوجه شرکتهای غیربانکی است را دفع نماید. البته انتشار حجم عظیمی از اوراق قرضه توسط این شرکتهای در شش ماهه اول سالجاری، تاحدودی امید به این امر را تقویت کرده است. در حال باتوجه به وضع نامساعد شرکتهای، انتظار نمی رود که بانک مرکزی در آینده ای نزدیک نرخ بهره کلیدی وجوه فدرال را کاهش دهد. این نرخ هم اکنون در سطح ۰/۲۵-۰ درصد قرار دارد.

جدول نرخهای بهره سپرده سه ماهه (به درصد)

متوسط هفته منتهی به ۱۰ ژوئیه	متوسط هفته منتهی به ۳ ژوئیه	متوسط هفته منتهی به ۲۶ ژوئن	متوسط هفته منتهی به ۱۹ ژوئن	نوع ارز
۰/۵۳	۰/۵۸	۰/۶۰	۰/۶۱	دلار آمریکا
۱/۰۰	۲/۸۷	۱/۱۷	۱/۲۴	یورو
۰/۴۴	۰/۴۵	۰/۴۸	۰/۴۹	ین ژاپن
۱/۰۸	۱/۱۷	۱/۲۱	۱/۲۵	لیبره انگلیس

ج - اقتصاد داخلی

طبق ارقام منتشره در هفته گذشته، موازنه حساب تجاری آمریکا در ماه مه و چندماهه و چندسال گذشته به شرح زیر می باشد:

ارقام به میلیارد دلار

سال	۲۰۰۶	۲۰۰۷	۲۰۰۸	پنج ماهه اول ۲۰۰۸	پنج ماهه اول ۲۰۰۹	مه ۲۰۰۸	آوریل ۲۰۰۹	مه ۲۰۰۹	عنوان
موازنه تجاری	-۷۵۸/۵۲	-۷۱۱/۶۱	-۶۹۶	-۳۰۳/۳۲	-۱۴۵/۹۴	-۶۰/۵۳	-۲۸/۷۹	-۲۵/۹۶	
- صادرات	۱۴۴۵/۷۰	۱۶۲۱/۸۱	۱۸۲۶/۵۹	۷۶۲/۷۵	۶۲۰/۰۲	۱۵۶/۶۳	۱۲۱/۴۱	۱۲۳/۳۱	
- واردات	۲۲۰۴/۲۳	۲۳۳۳/۴۲	۲۵۲۲/۵۳	۱۰۶۸/۰۸	۷۶۵/۹۷	۲۱۷/۱۶	۱۵۰/۲۰	۱۴۹/۲۷	
موازنه حساب نفتی	-۲۷۰/۸۶	-۲۹۳/۵۳		-۱۶۶/۷۸	-۷۰/۸۹	-۳۳/۷۳	-۱۴/۹۳	-۱۳/۲۹	
- قیمت هربشکه نفت وارداتی به دلار	--	--	--	--	--	۱۰۶/۳۸	۴۶/۶۰	۵۱/۲۱	
موازنه حساب تجاری با چین	-۲۳۲/۵۹	-۲۵۶/۲۷	--	-۹۶/۸۴	-۸۴/۶۲	-۲۱/۳۶	-۱۶/۷۵	-۱۷/۴۸	
موازنه حساب تجاری با اتحادیه اروپا	-۱۱۶/۴۹	-۱۰۷/۳۹	--	-۳۹/۰	-۱۹/۳۵	-۸/۸۶	-۵/۳۴	-۲/۷۷۰	
موازنه حساب تجاری با ژاپن	-۸۸/۵۷	-۸۲/۸۰	--	-۳۴/۷۰	-۱۴/۲۵	-۵/۲۲	-۳/۲۲	-۱/۹۱	

قبلاً انتظار می رفت کسری حساب تجاری در ماه مه به ۳۰/۲۰ میلیارد دلار برسد. کسری تجاری در ماه مه، پایین ترین کسری تجاری در نوع خود از نوامبر سال ۱۹۹۹ میلادی به بعد می باشد. در ماه مه هم کاهش واردات و هم افزایش صادرات به کاهش کسری تجاری منجر شد. ضعف شدید اقتصاد داخلی و به تبع آن رشد مداوم تعداد بیکاران و سخت تر شدن شرایط اعطای وام، از علل اصلی کاهش واردات بوده است. وامهای اعطایی

به مصرف کنندگان به نرخ سالانه در ماه مه نسبت به ماه ماقبل ۳/۲۳ میلیارد دلار کاهش یافت و به ۲/۵۱۹۶ تریلیون دلار رسید. این چهارمین ماه متوالی کاهش وامهای اعطایی به مصرف کنندگان است. از چهارماهه منتهی به پایان دسامبر سال ۱۹۹۱ میلادی تاکنون، این اولین ماهی است که در چهار ماه متوالی، وامهای اعطایی به مصرف کنندگان کاهش نشان میدهد. همچنین در ۸ ماه از ۱۰ ماهه گذشته، اعطای اعتبارات به مصرف کنندگان کاهش نشان داد. کاهش اعطای اعتبارات به مصرف کنندگان در کوتاه مدت مانع تقویت تقاضای داخلی و به تبع آن مانع تقویت فعالیتهای اقتصادی می شود. اما کاهش اعطای اعتبارات به مصرف کنندگان در بلندمدت موجب کاهش بدهی مصرف کنندگان و تقویت ثبات اقتصادی می گردد.

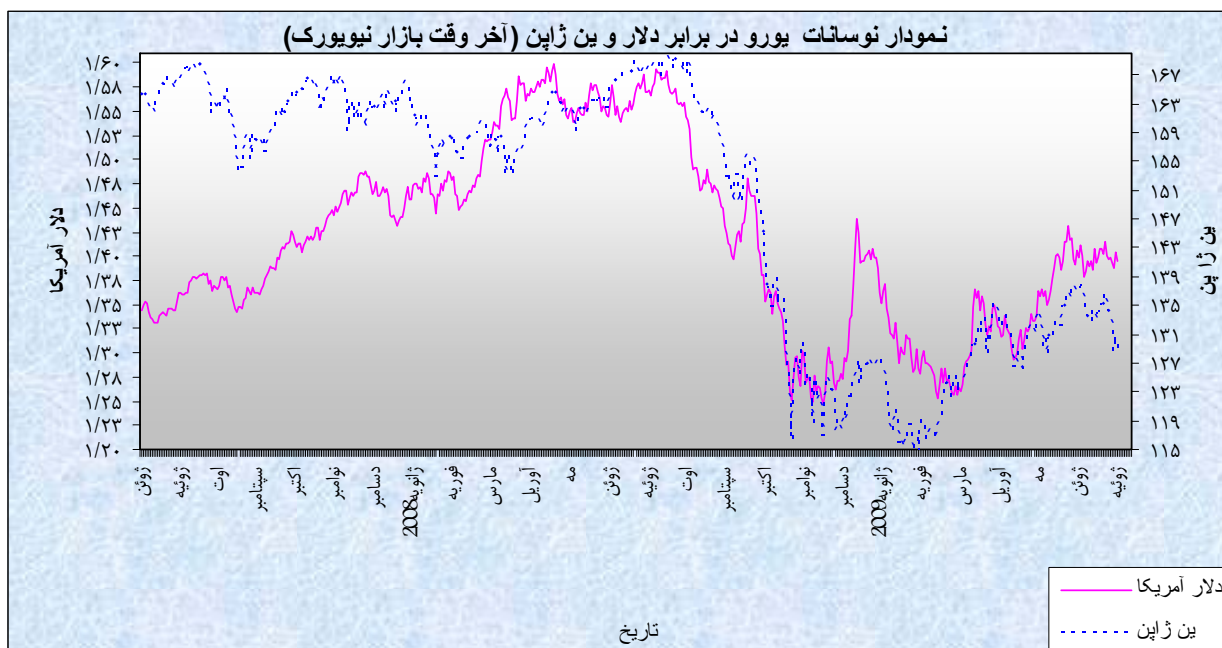
عمده ترین شاخصهای اقتصادی آمریکا															
شاخصهای اقتصادی	ماه	ژوئن	ژوئیه	اوت	سپتامبر	اکتبر	نوامبر	دسامبر	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل	مه	ژوئن	
نرخ بیکاری (به درصد)	۵/۵	۵/۷	۶/۱	۶/۱	۶/۱	۶/۵	۶/۸	۷/۲	۷/۶	۸/۱	۸/۵	۸/۹	۹/۴	۹/۵	
موازنه تجاری (بهمیلیارد دلار)	-۵۸/۸	-۶۱/۳۱	-۵۹/۰۸	-۵۶/۵۰	-۵۷/۱۹	-۴۱/۶	-۳۹/۹	-۳۶/۲	-۲۶/۱	-۲۸/۵	-۲۹/۲				
درصدتغییرات ماهانه تولیدات صنعتی	۰/۳	۰/۳	-۰/۱	-۴/۰	۱/۴	-۱/۳	-۲/۴	-۲/۰	-۱/۵	-۱/۷	-۰/۵				
تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)	۵/۰	۵/۶	۵/۴	۴/۹	۳/۷	۱/۱	۰/۱	۰/۰	۰/۲	-۰/۴	-۰/۷	-۱/۳	-۱/۳	-۱/۳	
رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)	سه ماهه دوم	سه ماه سوم ۲۰۰۸			سه ماهه چهارم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۹							
	۲/۸	-۰/۵			-۶/۳			-۵/۷							

۲- منطقه یورو

الف- نوسانات یورو

در هفته گذشته ، یورو در برابر تمام ارزهای عمده مورد بررسی به استثنای لیره انگلیس تضعیف شد . متوسط ارزش یورو در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۰/۶۵ درصد کاهش یافت. به نرخ های آخر وقت بازار نیویورک ، در هفته گذشته هر یورو در محدوده ۱/۴۰۳۵-۱/۳۸۸۱ دلار ، معامله گردید .

نوسانات ارزش یورو طی هفته گذشته ، بطور عمده تحت تأثیر انتشار اخبار و گزارشها، شرایط اقتصادی و عوامل فنی قرار داشت. در روز دوشنبه جو بدبینانه ای نسبت به چشم انداز اقتصادی بر بازار ارز لندن حکمفرما بود. بطور کلی تحلیلگران بر این باور بودند که ارقام اقتصادی انتشار یافته طی مدت اخیر عموماً بدتر از انتظار بوده اند. گزارش اشتغالی که در روز جمعه ۳ ژوئیه منتشر شده بود حکایت از افزایش مجدد تعداد بیکاران در آمریکا داشت. شرایط فوق سبب شد که معامله گران به سوی ارزهای مطمئن تر روی آورند. در نتیجه یورو در برابر دلار تضعیف گردید. در

روز سه شنبه گزارش منتشره ای حکایت از آن داشت که سفارشات بخش کارخانه ای آلمان در ماه مه ۴/۴ درصد رشد داشته در حالیکه انتظار می رفت تنها ۰/۵ درصد رشد داشته باشد. ضمن آنکه شاخصهای سهام اروپایی در این روز رشد داشتند. در نتیجه یورو در برابر دلار تقویت شد. در روز چهارشنبه ارقام مربوط به تولیدات صنعتی آلمان در ماه مه انتشار یافت که رشد غیرمنتظره ۳/۷ درصدی را نشان داد. این میزان رشد از اوت ۱۹۹۳ تاکنون بی سابقه بوده است. اما از سوی دیگر نگرانی نسبت به دورنمای اقتصادی همچنان زیاد بود. شاخص سهام اروپایی نیز به پایین ترین سطح خود طی ده هفته گذشته رسید. مجموع این موارد سبب شد که ارزش یورو در برابر دلار تقریباً ثابت بماند. در روز پنج شنبه ترقی بازار سهام موجب روی آوردن سرمایه گذاران به ارزهای پربازده و پرریسک نظیر یورو شد. در پی آن این ارز در برابر دلار تقویت گردید. در روز جمعه با شروع زمان انتشار صورتهای مالی، مسأله درآمد شرکتها به نگرانی اصلی بازار تبدیل شد. بنابراین خریدهای دلاری به عنوان ارز مأمّن بیشتر شد. این عامل به همراه افت سهام موجب تضعیف یورو در برابر دلار شد.

ب - بازار پولی

بانکهای مرکزی منطقه یورو در اولین گام اجرای سیاستهای پولی کمی اقدام به خرید ۲۳ میلیون یورو اوراق قرضه با پشتوانه نمودند. این اقدام در راستای برنامه بانک مرکزی اروپا صورت گرفت که تصویب نموده ظرف ۱۲ ماه آینده در مجموع ۶۰ میلیارد یورو از این اوراق خریداری نماید تا از این طریق امکان تحرک اقتصادی را فراهم آورد. البته برخی کارشناسان این گام اول برداشته شده توسط بانکهای مرکزی را ضعیف ارزیابی کردند.

ج- وضعیت اقتصادی

تولید ناخالص داخلی منطقه یورو پس از ۱/۸ درصد افت سه ماه به سه ماه در سه ماهه چهارم سال گذشته، در سه ماهه اول امسال نسبت به سه ماهه قبل ۲/۵ درصد افت نشان داد. افت سالانه اقتصاد نیز از ۱/۷ درصد در سه ماهه چهارم سال قبل به ۴/۹ درصد در سه ماهه آغازین امسال رسید. افت شدید صادرات و سرمایه گذاری در بخش تجاری موجب افت بی سابقه اقتصادی گردیده است. بطوریکه در سه ماهه اول، صادرات ۸/۸ درصد و سرمایه گذاری ۴/۱ درصد کاهش داشته است. برآورد کارشناسان این است که افت اقتصادی تا پایان سال جاری ادامه داشته باشد و از سال ۲۰۱۰ رشد ملایمی آغاز گردد.

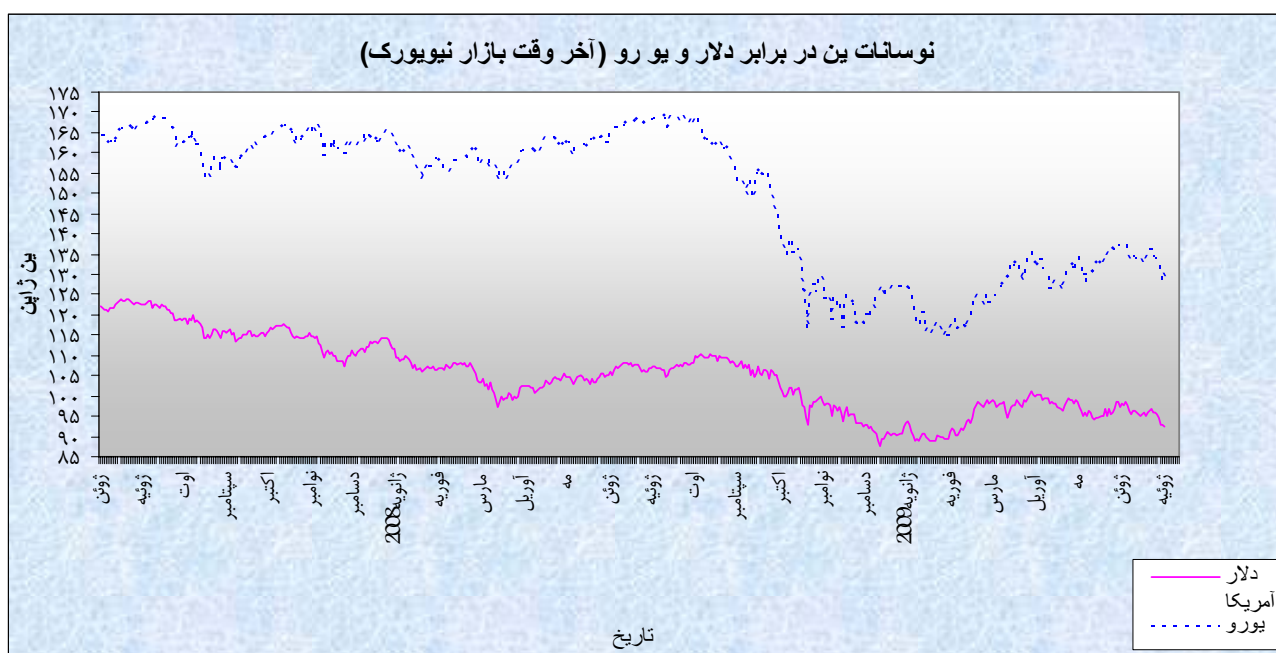
عمده ترین شاخصهای اقتصادی منطقه یورو												
ماه	ژوئن	ژوئیه	اوت	سپتامبر	اکتبر	نوامبر	دسامبر	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل	مه
شاخصهای اقتصادی	۷/۴	۷/۴	۷/۵	۷/۶	۷/۷	۷/۹	۸/۱	۸/۳	۸/۷	۹	۹/۳	۹/۵
نرخ بیکاری (به درصد)	۰	۳/۶۳	-۱۴/۱۰	-۶/۶۰	۰/۶۷	-۷/۳۸	-۰/۹۵	-۱۵/۲۱	-۱/۳	۰/۵۲		
موازنه تجاری (به میلیارد دلار)	-۰/۱	-۰/۲	۰/۸	-۱/۸	-۱/۷	-۲/۷	-۲/۹	-۲/۴	-۲/۶	-۱/۴	-۱/۹	
درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی	۴/۰	۴/۰	۳/۸	۳/۶	۳/۲	۲/۱	۱/۶	۱/۱	۱/۲	۰/۶	۰/۶	
تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)												
رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)	سه ماهه دوم ۲۰۰۸			سه ماهه سوم ۲۰۰۸			سه ماهه چهارم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۹		
	۱/۵			۰/۵			-۱/۷			-۴/۹		

۳- ژاپن

الف-نوسانات ین

در هفته گذشته، ین ژاپن در برابر تمام ارزهای عمده تقویت گردید. متوسط ارزش ین در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۲/۶۳ درصد افزایش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۹۵/۳۰-۹۲/۴۷ ین معامله گردید.

آقای ماساکی شیراکاوا رئیس کل بانک مرکزی ژاپن در هفته گذشته عنوان داشت بسیاری از بنگاههای اقتصادی این کشور همچنان در شرایط تأمین مالی سختی قرار دارند. این اظهارات از این جهت حائز اهمیت است که بانک مرکزی ژاپن از سال گذشته برای مقابله با بحران مالی و رکود اقتصادی از یکسو نرخ بهره کلیدی خود را طی دو مرحله به ۰/۱ درصد کاهش داد و از سوی دیگر تسهیلات ویژه ای را برای حمایت مالی از بنگاههای اقتصادی دومین اقتصاد بزرگ جهان فراهم ساخت. تا قبل از اظهارات

شیراکاوا به دلیل تقویت تولیدات صنعتی و صادرات طی ۲ ماه گذشته این گمانه وجود داشت که بانک مرکزی حداکثر تا ماه سپتامبر سیاستهای حمایتی فعلی را ادامه خواهد داد اما اظهارات آقای شیراکاوا و همچنین تشدید تورم منفی در ژاپن گمانه فوق الذکر را کمرنگ ساخت. لازم به ذکر است که نرخ تورم ژاپن در ماه مه به ۱/۱- درصد کاهش یافت. نگرانی از تداوم این وضعیت پس از آنکه مشخص شد شاخص قیمت عمده فروشی (شاخص آینده نگر تورم) در ماه ژوئن ۶/۶ درصد (یک رکورد جدید) کاهش یافته است تشدید گردید.

برآوردهای دولتی مربوط به عرضه و تقاضای کل ژاپن نشان می‌دهد که تقاضای کل به میزان ۴۵ تریلیون یمن (معادل ۴۷۱ میلیارد دلار) کمتر از عرضه کل است. این موضوع خطر تعمیق تورم منفی در اقتصاد این کشور را گسترش داده است. با این حال به نظر نمی‌رسد بانک مرکزی ژاپن در جلسه بعدی خود که قرار است در روزهای ۱۴ و ۱۵ ژوئیه برگزار شود پیش‌بینی خود در مورد رشد اقتصادی را مورد تجدید نظر قرار دهد.

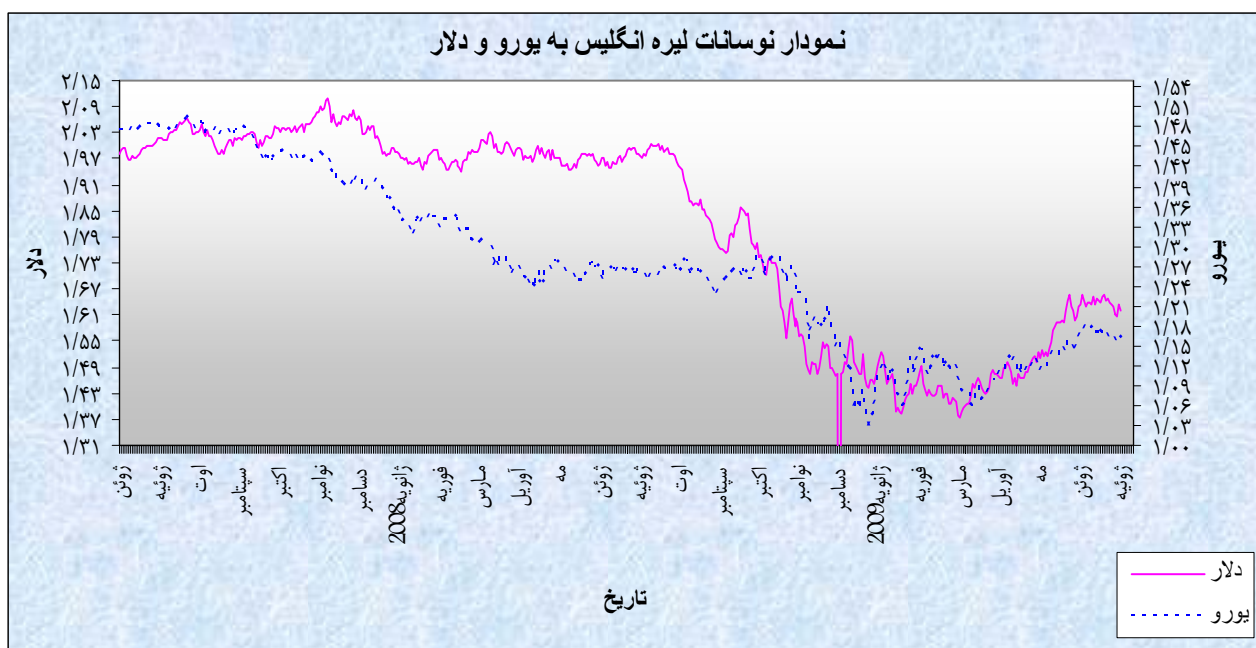
عمده ترین شاخصهای اقتصادی ژاپن													
۲۰۰۹			سال ۲۰۰۸										
مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر	اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	مارس	شاخصهای اقتصادی / ماه
	۴/۴۰	۴/۱۰	۴/۴۰	۳/۹۰	۳/۷۰	۴/۰۰	۴/۲۰	۴/۰۰	۴/۱۰	۴/۰۰	۴/۰۰	۳/۸۰	نرخ بیکاری (به درصد)
۰/۱۱	-۱/۶۰	-۲/۸۰	-۳/۰۵	-۲/۳۱	۰/۷۳	۰/۹۰	-۳/۰۹	۲/۱۷	۲/۳۶	۵/۰۷	۶/۱۸	۱۲/۴۱	موازنه تجاری (به میلیارد دلار)
	-۸/۶۰	-۱۰/۰	-۹/۶۰	-۸/۱۰	-۳/۱۰	-۲/۳۰	-۳/۵۰	۰/۹۰	-۲/۲۰	۲/۸۰	-۰/۲۰	-۳/۴۰	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی
	-۰/۳۰	۰/۰	۰/۴۰	۱/۰۰	۱/۷۰	۲/۱۰	۲/۱۰	۲/۳۰	۲/۰۰	۱/۳۰	۰/۸۰	۱/۲۰	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
سه ماهه چهارم ۲۰۰۸			سه ماهه سوم ۲۰۰۸			سه ماهه دوم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۸			رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)	
-۴/۳			-۰/۵			-۲/۴			۳/۲				

۴- انگلیس

الف- نوسانات لیره

در هفته گذشته، لیره استرلینگ در برابر تمام ارزهای اصلی تضعیف شد. متوسط ارزش لیره در هفته مذکور نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر دلار ۱/۴۲ درصد کاهش داشت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر لیره در محدوده ۱/۶۳۵۲ - ۱/۶۰۵۹ دلار معامله گردید.

پایان هفته ماقبل گذشته اعلام شد که اقتصاد انگلیس در سه ماهه اول سال جاری ۲/۴ درصد منقبض شده است که بیشترین میزان کاهش طی ۵۰ سال گذشته محسوب می شود. این موضوع به همراه سایر موارد همچون ادامه روند افزایش بیکاری و کاهش تولیدات صنعتی و نزول قیمتهای مسکن در انگلیس کارشناسان را بر این نظر متفق کرده بود که شورای سیاستگذاری بانک مرکزی انگلیس در جلسه روز پنجشنبه سقف خرید دارایی های مالی (QE) را از ۱۲۵ میلیارد پوند به ۱۵۰ میلیارد افزایش خواهد داد و تاریخ پایان این برنامه را از پایان سپتامبر به زمانی بعد از آن گسترش دهد.

این نگرانی ها در مجموع روند حرکتی استرلینگ در هفته گذشته را با مشکل روبرو ساخت. آنچه که در روز پنجشنبه توسط شورای سیاستگذاری BoE به عنوان تصمیم اتخاذ شد کاملاً غافلگیر کننده بود. بانک مرکزی اعلام کرد که تصمیمی برای افزایش سقف کمکهای مالی خود با هدف تزریق پول بیشتر به بازارهای مالی ندارد و مدت پایان این طرح را از پایان سپتامبر به تاریخ ۲۹ ژوئیه یعنی ۲ ماه زودتر کاهش داد. هرچند دقیقاً معلوم نیست که دلیل این تصمیم چه موضوعی بوده است اما به نظر میرسد که مقامات بانک مرکزی انگلیس نسبت به میزان تأثیر این سیاست بر اقتصاد انگلیس که از چهار ماه پیش در حال اجرا است چندان مطمئن نیستند و از سوی دیگر ممکن است شواهدی در مورد فشارهای تورمی در ماههای آتی مسئولین را به اتخاذ چنین تصمیمی مصمم ساخته باشد. در مجموع همانطور که اشاره شد روند حرکتی پوند استرلینگ بویژه در برابر دلار و ین در هفته گذشته نزولی بود با این استثناء که در روز پنجشنبه تصمیم غافلگیر کننده بانک مرکزی باعث تقویت پول شبهه جزیره گردید.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی انگلیس													
شاخصهای اقتصادی	ژوئن	ژوئیه	اوت	سپتامبر	اکتبر	نوامبر	دسامبر	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل	مه	ژوئن
نرخ بیکاری (به درصد)	۲/۶	۲/۷	۲/۸	۲/۹	۳/۱	۳/۳	۳/۶	۳/۹	۴/۳۰	۴/۵۰	۴/۶۰	۴/۸۰	
موازنه تجاری (به میلیارد دلار)	-۱۵/۷	-۱۶/۴	-۸/۸۷	-۶/۳	-۶/۵۹	-۶/۸۸	-۵/۴۰	-۵/۲۲	-۴/۴۸	-۳/۷۵	-۴/۸۰		
درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی	-۰/۱	-۰/۴	-۰/۱	-۰/۳	-۱/۷	-۲/۵	-۲/۹	-۷/۶	-۸/۳۰	۲/۸۰	۰/۷۰	۰/۲۰	-۰/۲۰
تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)	۳/۸	۴/۴	۴/۷	۵/۲	۴/۵	۴/۱	۳/۱	۳/۰	۳/۲۰	۲/۹۰	۲/۳۰	۲/۳۰	۲/۳۰
رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)	سه ماهه دوم ۲۰۰۸			سه ماهه سوم ۲۰۰۸			سه ماهه چهارم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۹			
	۱/۵			-۰/۶									-۲/۴

۵- طلا

متوسط قیمت طلا در هفته گذشته نسبت به متوسط قیمت آن در هفته ماقبل در بازار نیویورک ۱/۷۷ درصد کاهش یافت. به نرخ های آخر وقت بازار مذکور، در هفته گذشته قیمت هر اونس طلا در محدوده ۹۲۷/۸۵-۹۰۸/۴۵ دلار، در نوسان بود. در هفته گذشته نوسانات قیمت طلا عمدتاً تحت تأثیر نوسانات دلار، نوسانات نفت، افزایش تعرفه واردات طلا به هند و برخی از موارد دیگر قرار داشت. در روز دوشنبه نگرانی نسبت به دورنمای اقتصادی جهان موجب تقویت دلار و کاهش قیمت نفت خام شد. همچنین در روز دوشنبه "اتحادیه شمش بمبئی" اعلام کرد که احتمالاً واردات طلا به هند از حدود ۲۴/۰ تن در ماه ژوئن سال ۲۰۰۸ میلادی به حدود ۸ تن در ماه ژوئن سالجاری کاهش یافته است. همچنین این اتحادیه پیش بینی کرد که به دلیل افزایش تعرفه بر واردات طلا و نقره، واردات این فلزات در سالجاری به هند کاهش خواهد یافت. چنین کاهش می تواند به افزایش قابل توجه قیمت آن در بازار هند و ترغیب

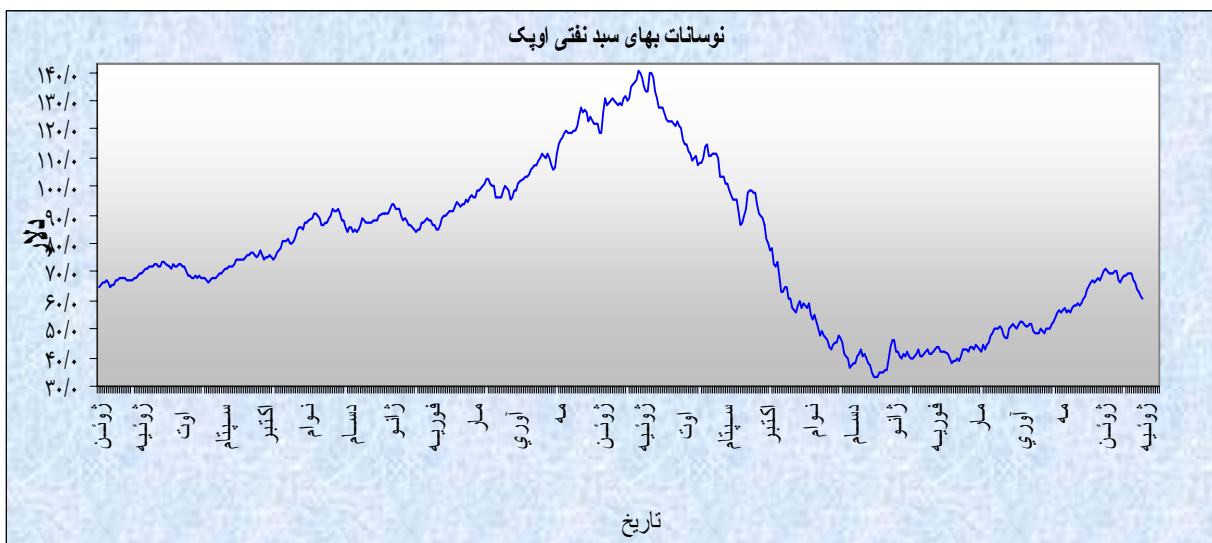
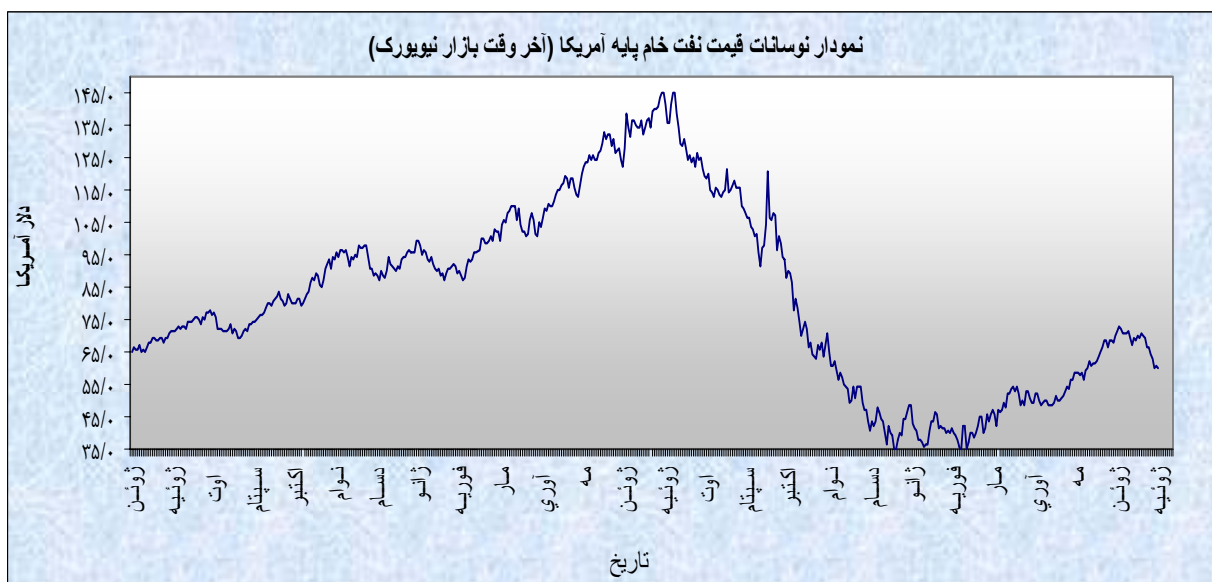

مردم به فروش طلاهای خود شود و عرضه طلا در جهان را افزایش دهد. موارد مذکور موجب کاهش قیمت طلا در روز دوشنبه شد. در روز سه شنبه قیمت طلا به دلیل خریدهای سوداگرانه و کاهش شدید شاخص های قیمت سهام در آمریکا، افزایش یافت. البته در این روز ادامه کاهش قیمت نفت خام تا حدودی از شدت سیر صعودی قیمت طلا کاست. در روز چهارشنبه به دلیل ادامه کاهش شدید قیمت نفت خام و سایر مواد اولیه، نگرانی نسبت به افزایش فشار تورمی در آمریکا و سایر کشورهای عمده صنعتی تقریباً منتفی شد. همین امر به کاهش شدید قیمت طلا منجر گردید. لازم به ذکر است که قیمت طلا از اوایل سه ماهه دوم سال جاری میلادی سیر صعودی در پیش گرفت و قیمت هر اونس آن تا اوایل ماه ژوئن به حدود ۱۰۰۰ دلار نیز رسید. چون به دلیل تزریق حجم عظیم نقدینگی به بازار توسط بانک مرکزی آمریکا و بانک های مرکزی سایر کشورهای عمده صنعتی، احتمال افزایش قابل توجه فشارهای تورمی در آمریکا و سایر کشورها قوت گرفته بود. اما از آن زمان به بعد به دلیل تردید نسبت به بهبود اقتصاد جهان و ترقی دلار، قیمت طلا سیر نزولی داشت. در روز پنجشنبه ترقی قیمت نفت، ضعف دلار و خبر مربوط به کاهش تولید طلا در آفریقای جنوبی بر قیمت طلا فشار صعودی وارد کرد. در روز پنجشنبه آفریقای جنوبی اعلام کرد که تولید طلای آن در ماه مه نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۰/۵ درصد کاهش یافت. آفریقای جنوبی پس از آمریکا و چین، رتبه سوم را در تولید طلای جهان دارد. در روز جمعه ترقی دلار و ضعف قیمت نفت موجب کاهش قیمت طلا گردید.

۶- نفت

متوسط بهای نفت خام پایه آمریکا در هفته گذشته نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۱۱/۳۵ درصد کاهش یافت. به نرخهای آخروقت بازار نیویورک، در هفته قبل هر بشکه نفت خام پایه آمریکا در محدوده ۵۹/۸۹-۶۴/۰۵ دلار معامله گردید .

نوسانات بهای نفت خام طی هفته گذشته ، بطور عمده تحت تأثیر انتشار برخی اخبار و

گزارش ها ، نوسانات بازار ارز و سهام و برخی موارد دیگر قرار داشت . در روز دوشنبه جو عمومی بازار نفت نیویورک نسبت به دورنمای اقتصادی ، بدبینانه بود . گزارش اشتغال ماه ژوئن آمریکا که در روز جمعه ۳ ژوئیه منتشر شده بود نشان داد که ۴۶۷ هزار نفر بر تعداد بیکاران افزوده شده و نرخ بیکاری به ۹/۵ درصد یعنی بالاترین سطح خود از اوت ۱۹۸۳ تاکنون رسیده است . از سوی دیگر افزایش موجودی انبار انواع سوخت که در آخرین گزارش وزارت انرژی آمریکا انعکاس یافته بود ، اطمینان قابل قبولی نسبت به عرضه بوجود آورد . این عوامل در روز سه شنبه نیز کمابیش بر بازار نفت تأثیر گذار بودند . در روز چهارشنبه گزارش هفتگی اداره کل اطلاعات انرژی آمریکا از وضعیت موجودی انبار نفت و فرآورده های عمده نفتی این کشور به شرح جدول زیر منتشر گردید :

جدول ۱- موجودی انبار نفت آمریکا

تولیدات	موجودی انبار در هفته منتهی به ۲۰۰۹/۰۷/۰۳ (ارقام به میلیون بشکه)	درصد تغییر نسبت به هفته ماقبل	درصد تغییر نسبت به مدت مشابه سال قبل
نفت خام	۳۴۷/۳	-۰/۸۳	۱۷/۸۵
نفت حرارتی و دیزل	۱۵۸/۷	۲/۳۹	۳۰/۴۰
بنزین	۲۱۳/۱	۰/۹۰	۱/۷۲

براساس این گزارش ، موجودی انبار بنزین و " نفت حرارتی و دیزل " در هفته منتهی به ۳ ژوئن نسبت به هفته ماقبل به ترتیب ۱/۹ و ۳/۷ میلیون بشکه افزایش نشان داد که افزایش بیش از انتظاری بود. در همین روز شاخص های وال استریت با افت مواجه شدند . از سوی دیگر ، اوپک در گزارش خود از دورنمای بازار نفت پیش بینی نمود که تقاضا برای نفت در سال جاری به متوسط تقاضا در سال گذشته (۳۱ میلیون بشکه در روز) نخواهد رسید . کلیه موارد ذکر شده در مجموع باعث شد که قیمت نفت در سه روز اول هفته از سیر نزولی برخوردار باشد . کاهش بهای نفت در این روزها ، موقعیت مناسبی برای خریدهای سوداگران در روز پنجشنبه فراهم آورد . همچنین در این روز یک گزارش هفتگی اشتغال در آمریکا نشان از کاهش تعداد بیکاران داشت . در اواخر وقت این روز نیز شاخص های سهام و قیمت بنزین افزایش یافتند . در نتیجه ، بهای نفت ترقی یافت . در

روز جمعه سازمان بین المللی انرژی طی گزارشی پیش بینی قبلی خود مبنی بر کاهش ۲/۹ درصدی تقاضای نفت در سال جاری را مورد تأیید قرار داد . یک گزارش اقتصادی در آمریکا نیز حاکی از کاهش شاخص اعتماد مصرف کننده در ماه مه بود . همچنین دلار در این روز در برابر اکثر ارزهای عمده تقویت گردید . لذا قیمت نفت در آخرین روز هفته کاهش پیدا کرد .

جدول ۲- قیمت نفت خام در هفته منتهی به ۱۰ ژوئیه ۲۰۰۹

متوسط هفته	جمعه ۱۰ ژوئیه	پنجشنبه ۹ ژوئیه	چهارشنبه ۸ ژوئیه	سه شنبه ۷ ژوئیه	دوشنبه ۶ ژوئیه	روزهای هفته عنوان
۶۱/۸۷	۶۰/۵۲	۶۱/۱۰	۶۰/۴۳	۶۳/۲۳	۶۴/۰۵	نفت برنت
۶۱/۴۸	۵۹/۸۹	۶۰/۴۱	۶۰/۱۴	۶۲/۹۳	۶۴/۰۵	نفت پایه آمریکا
۶۲/۰۸	-	۶۰/۵۸	۶۱/۱۱	۶۲/۹۷	۶۳/۶۶	نفت اوپک